

Intervju

Adam Bark Študent filozofije na tržaški univerzi in predsednik Zveze tržaške pomladi o svobodni volji ter elitah, ki jo ogrožajo. Po njegovem mnenju smo vklenjeni v lastno iluzijo svobode

»Ali danes še vedno svobodno izbiramo?«

Aktivist Adam Bark prireja s svojo organizacijo shode in predavanja, ogreva se za obuditev STO

TRST O svobodi se danes pogovarjamo kot o nečem samoumevnem, kot da gre za že zagotovljeno pravico, ki je ni treba postavljati pod vprašaj. Ob 80. obletnici osvoboditve pa je treba znova premisliti, kaj pravzaprav pomenita svoboda in svobodna volja. V času, ko algoritmi vnaprej predvidijo naše odločitve, preden se jih sami zavedamo, in izredna stanja oblikujejo novo vsakdanjost, postaja jasno, da svoboda ni nekaj, kar je dano enkrat za vselej. Ne živimo v svetu neomejenih možnosti, temveč v sistemu, ki usmerja naše izbire. Družbene norme, propaganda, politične in ekonomske sile oblikujejo našo zavest, ne da bi to sploh opazili. Prava svoboda ni le odsotnost prisile, temveč možnost, da razmišljamo kritično in se upremo temu, kar nam je vsiljeno.

Naš današnji sogovornik je Adam Bark, 24-letni študent filozofije na tržaški univerzi in predsednik Zveze tržaške pomladi (Fronte della Primavera Triestina), mladinskega gibanja, ki si prizadeva za polno uveljavitev 21. člena pariške mirovne pogodbe iz leta 1947 – ta naj bi bil po njihovem prepričanju še vedno pravno zavezujoč in določal neodvisnost Svobodnega tržaškega ozemlja.

Kako danes, ob 80. obletnici osvoboditve, pojmuje svobodno voljo? Je svoboda izbire priro-

jena ali se je treba vedno in znova boriti za njeno uveljavitev?

Današnje pojmovanje, ki izvira iz liberalne ideologije, svobodo opredeljuje kot odsotnost političnih ovir, ki ogrožajo svobodno voljo. Toda ali smo mi, navadni smrtniki, res enako svobodni kot oligarh Elon Musk, ki s svojo »svobodo govora« močno vpliva na razvoj svetovnega trga in daje navodila vladam? Ali je ta domnevna »enakopravnost v svobodi« resnično demokratična, če imajo nekateri glasovi nesorazmerno večjo težo kot drugi? Svoboda je v liberalnem smislu pogojena od ekonomskega položaja in družbenega razreda. Prava svoboda pa ni le neodvisnost od omejitev, temveč pravica do dostojnega dela, socialnih pravic in poštene razdelitve bogastva. Resnična svoboda obstaja šele takrat, ko lahko vsakdo brez pomanjkanja oblikuje svojo prihodnost.

O svobodni volji se v zadnjem času ne govori. Zdi se samoumevna. Ali je res tako?

Seveda ni samoumevna. Pandemija je krstila nov model upravljanja s krizami: razglasiti izredno stanje in normalizirati uporabo izrednih ukrepov. Danes, ko se družbene napetosti zaostrujejo in zahodni imperializem oborožuje, italijanska vlada znova krepi avtoritarne mehanizme pod pretvezo, da bo s tem zagotovila varnost. Ko vladajoči razred začuti, da je njegov položaj ogrožen,

se brez obotavljanj oklepa represivnih metod, da ohrani nadzor. Dokler se pod praznim jezikom enakopravnosti skriva strukturno nasilje ekonomske in politične moči vladajočega razreda, ni prave svobode. Poiščimo »domači« primer takšne protislovnosti: pariška mirovna pogodba iz leta 1947 naj bi določala pravni status samoupravljanja, nevtralnosti in demilitarizacije našega ozemlja, a v praksi te določbe ne veljajo, ker takšna »svoboda« ni v interesu vladajočih elit.

Ali menite, da družba, gospodarski sistem in vse, kar je del naše stvarnosti, vplivajo na naše odločitve? Katera generacija je temu najbolj podvržena?

Vklenjeni smo v lastno iluzijo svobode. Prevladujoči razred – kot je razvozlal Antonio Gramsci – ne vlada le z zakoni in policijo. Njegova moč se skri-

Še zagovarjajo Svobodno tržaško ozemlje

Mladi člani Zveze tržaške pomladi tako kot še nekatere organizacije zagovarjajo tezo, da Svobodno tržaško ozemlje s pravnega vidika še danes obstaja. Svoje zahteve pogosto izražajo tudi z uličnimi shodi ter opozorijo na to, kar je zanje zgodovinska in pravna resnica, ki jo, kot trdijo, politika predolgo ignorira. Poleg tega redno organizirajo zgodovinska predavanja in politične razprave o družbenih vprašanjih, s katerimi zagovarjajo svoja stališča o »svobodnem Trstu«.

va v kulturni hegemoniji, torej v rabi propagande in medijev za sistematično oblikovanje idej, vrednot in družbenih norm, ki postanejo tako globoko vsakdanje, da jih celo narod dojemajo kot »zdravo pamet«. Takšna hegemonija ni silovita diktatura, temveč tiho in »miselno« vladanje, v katerem vsako nepravilnost dojemamo kot svobodno izbiro v »najboljšem svetu, kar jih je«.

Ali je človek povsem svoboden in lahko zares svobodno izbira?

Komu koristi naša iluzija svobode? Odgovor je jasen – vladajočemu razredu, ki iz nje kuje večno legitimnost. Prava svoboda se ne bo rodila, dokler oblast ostaja v krempljih oligarhov in njihovih političnih marionet – naj bodo to levosredinski, »mavrični« in politično korektni liberalci ali desni in konservativni »domoljubi«. V času, ko prevlada kapitalizma razjeda temeljne vrednote, identiteto in kulturo, ko se imperializem pripravlja na vojno in se liberalizem spreminja v avtoritarizem, je naša dolžnost – in še posebej potreba – kritično razmišljati in analizirati stanje. Samo tako, kot nas uči Ivan Cankar, si lahko »narod piše sodbu sam«. Ta sodb pa je globoka eksistenčna groza tega sistema.

V @Direktu prihodnjega tedna bomo temo svobode in svobodne volje poglobili v intervjuju s prof. Jernejem Ščekom.

Instagram

@direkt_pd
#bodidirekten

vincentcassel: Vesel vuzem vsem.

filler_pita: Živeti kakor v La Haine je najboljša izbira, ki jo lahko nekdo ima za svojo eksistenco.

capitan_matteo_salveenee: O papeževih besedah se bom največ spomnil tistih o migrantih ...

deejay_vance: Bil je res sveti mož.

realdonaldtrump: Tudi njegove misli o varstvu okolja me nagovarjajo ...

il_presidente_meloni: Zaradi tega bo žalovanje trajalo pet dni.

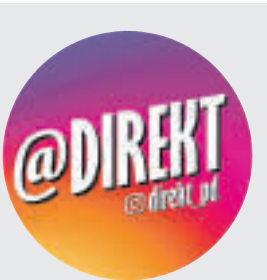

sergionemattarello: Giorgia ...

franciscus: Vesela Velika noč in dober dan osvoboditve vsem.

Bodimo zmeraj direktni!

Sodelavke in sodelavci mladinske strani @Direkt: **Svetlana Brecelj, Julija Cante, Martina Cavotta, Nika Maria Costantin, Marco D'Errico, Malina Dolhar, Lapo Farolfi, Emil Favento, Tadeja Gergolet, Sara Hlabian, Elisabetta Lovero, Gaja Pelà, Francesco Petaccia, Veronica Piredda in Damir Terčon.** Pridruži se nam! Z nami stopi v stik prek Instagrama na direkt_pd. Beri nas vsak petek.

Naciste je pregnal enajstletni deček

NEAPELJ Ali ste že slišali za Gennaro Capuozza? Po kapitulaciji Kraljevine Italije leta 1943 so nacistične čete okupirale Neapelj. Med ukrepi okupatorjev je bil tudi vpoklic mož na prisilno delo, kar je sprožilo ljudsko vstajo. Po štirih dneh pouličnih bojov je Neapeljčanom uspelo pregnati nacistične iz mesta.

Najmlajši upornik je bil ravno Gennarino: enajstletni deček je 29. septembra s terase v Ulici santa Teresa degli Scalzi metal ročne granate na nemške tanke in padel v boju. Zaradi svoje junaške hrabrosti je Gennaro Capuozzo (1932–1943) postal simbol neapeljskega boja proti okupatorju.